

Kommunledningskontoret
Samhällsutvecklingsavdelningen
Anders Magnusson
044136197
Anders.Magnusson@kristianstad.se

2025-11-21

Änr 2025/994

Remiss av promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Motpartens ärendenummer	KN2025/01872
Remitterande instans	Klimat och näringslivsdepartementet
Remissinstansens ärendenummer	2025/994
Nämnd/nämnder som är delaktiga i kommunens remissyttrande	Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunens remissvar

Kraftsystemet

I promemorians inledning framhålls att samhället behöver genomgå en omfattande omställning för att minska utsläppen av växthusgaser och bromsa klimatförändringarna. Kristianstads kommun delar denna uppfattning och instämmer även i att kraftsystemet behöver stärkas samt att produktionen av fossilfri el måste öka. Dessa processer är nödvändiga för att möjliggöra en fortsatt elektrifiering av samhället och för att åstadkomma en effektiv klimatomställning.

Kommunen delar även åsikten att placeringen av elproduktion bör göras så nära energianvändarna som möjligt för att minska investeringsbehov i överföringsnäten, minska elnätsförlusterna i överföringen och för att respektive kommun på så vis jämlikt skulle kunna bidra till att upplåta elproduktion utifrån det egna elbehovet.

Kommunen föreslår en framtidsinriktning i form av ett elsystem som är självförsörjande i ett regionalt perspektiv både avseende eleffekt och elproduktion över tid. Elsystemet behöver regionalt konstrueras på så vis att

systemet fortsatt klarar av en situation där den största elproduktionsanläggningen oplanerat förlorar sin förmåga att leverera kraft till elnätet. Det kan exempelvis ske med säkerställande av ett redundant regionalt elnät. Detta bedöms kunna uppnås med ett mindre s.k. modulärt kärnkraftverk som skulle stå för stabil baskraft i systemet.

Etablering av större kärnkraftverk som effektmässigt uppgår till 100 MW och större kräver med all säkerhet ombyggnad och utökning av elnätet på samtliga elnätsnivåer i regionen, dvs. både transmissionsnät, regionnät och lokalnät. En etablering kommer att skapa arbetstillfällen både under byggnationstiden och framåt i löpande drift och underhållsarbete men ur ett beredskapsperspektiv finns risker med att förlita sig på ett fåtal dominerande elproduktionsresurser, såsom ett större kärnkraftverk.

För att minska klimatpåverkan och lyckas med den gröna omställningen krävs mer lokalproducerad el i närtid till ett rimligt pris för användarna.

Tidsförhållanden

Om elektrifieringen av industrin, transportsektorn och samhället i stort genomförs enligt de planer som redovisats av intressenterna så leder detta till en kraftig ökning av Sveriges elanvändning redan till år 2035, enligt Energiforsk. Industrins behov av konkurrenskraftig och planerbar el finns innan ny kärnkraft kan vara etablerad, vilket försvagar argumentet att kärnkraft behövs på grund av fortsatt elektrifiering från år 2025. Det kan antas att ny kärnkraft kommer att ha mycket långa ledtider innan den kan bidra till elproduktionen. Fördelarna med utbyggnad av kärnkraft måste ses på längre sikt och skulle kunna komma regionnät och lokalnät till nytta först i en längre tidshorisont. Inte heller argumenten att kärnkraft kan vara ett effektivt verktyg för att bromsa klimatförändringarna och kan bidra till Sveriges utsläppsminskningar på kort sikt, är hållbara i närtid.

För att hantera behoven i närtid ser kommunen behov av flera åtgärder och energikällor som snabbt kan tillföra den saknade effekten, exempelvis genom energieffektivisering, flexibilitet, lagring och snabbare utbyggnad av förnybara energikällor och menar att promemorian inte redovisar några tidsförhållanden för utbyggnad av kärntekniska verksamheter som motiverar det snabba ikraftträdandet av föreslagna lagförändringar.

Konsekvensanalyser och beräkningar

Med tanke på förslaget om omfattning efterfrågar kommunen en proportionerlig och genomarbetad konsekvensanalys med en beskrivning av sammanhangen angående kärntekniska effekter som övervägs, konsekvenser för elnäten och med tidsperspektiv för när dessa system kan tas i drift. Därutöver önskar kommunen beräkningar för att beskriva kostnadseffektivitet och samhällsnytta, vilka promemorian hänvisar till som mål.

Kristianstads kommun anser att promemorian saknar en adekvat redogörelse av de risker och konsekvenser som är förenade med lokalisering av kärnteknisk verksamhet vid kusten.

Befintlig kunskap om naturmiljö och människors hälsa

Kustområdet kännetecknas av känsliga miljöer med höga naturvärden, både på land och i vatten. Kylvattenutsläpp från en kärnteknisk anläggning riskerar att påverka vattenmiljön och dess olika miljöer negativt. Detta är särskilt relevant då Hanöbukten redan är ekologiskt belastad av övergödning.

En kärnteknisk anläggning tar stora områden i anspråk och har direkt påverkan på landskapet i sin helhet. Dels påverkar de lokalsamhällets rekreation och friluftsliv, dels lokalbefolkningens och besöksnäringens visuella intryck. En kärnteknisk anläggning kan även ha påverkan på kustens historiska värden och boendemiljöer. Eventuell lokalisering av kärnkraftsanläggningar vid den föreslagna kusten behöver därför utredas grundligt.

Kommunala självstyret, riksintressen och Natura 2000

Kommunen vill understryka vikten av att den kommunala rådigheten och självstyret bibehålls, så att kommunerna fortsatt har möjlighet att styra mark- och vattenanvändningen inom sina gränser. Det är positivt att tillåtlighets- och tillståndsprövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen kvarstår, samt att prövningen sker i enlighet med hushållningsbestämmelserna i kapitel 3 och 4. Dessa bestämmelser är

centrala för att säkerställa en långsiktigt hållbar markanvändning och att olika samhällsintressen vägs mot varandra.

Kommunen efterfrågar en beskrivning av hur en utbyggnad av kärnkraft ska kunna göras utan att det påverkar våra riksintressen negativt och utan att det strider mot EU:s lagstiftning gällande Natura 2000. Med tanke på förslagets omfattning saknas en proportionerlig och genomarbetad konsekvensanalys även angående detta. Promemorian behöver kompletteras med en detaljerad konsekvensbeskrivning där man tydliggör de konsekvenser som etableringen av kärntekniska anläggningar kan få för de områden som berörs. Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU och Sverige och övriga EU-länder har förbundit sig att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder i områdena enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet (livsmiljödirektiven). Sedan 1 juli 2001 är alla Natura 2000-områden klassade som riksintressen (4 kapitlet 1 och 8 §§ MB). Ingrepp får bara göras om de inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden enligt kap. 7, 28 a – 29 §§ miljöbalken (MB). Tillståndskravet i 28 a § innebär att det är förbjudet att utan tillstånd "bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön" i Natura 2000-områden, vilket en etablering av ny kärnkraft skulle innebära.

Påverkan på miljön, klimatet och människors hälsa samt tillståndsprövning

Kristianstads kommun anser att promemorian behöver kompletteras med en detaljerad konsekvensbeskrivning som tydliggör hur berörda områden kan påverkas om kärntekniska anläggningar etableras. Av promemorian framgår att "De föreslagna ändringarna har inte i sig någon direkt påverkan på miljön, klimatet eller människors hälsa eftersom det alltid kommer att krävas en prövning i det enskilda fallet inför en etablering av en kärnteknisk anläggning". Kristianstads kommun anser att detta sätt att uttrycka sig förringar den miljöpåverkan som en etablering i slutänden kommer att leda till. Den förändrade lagstiftningen syftar till att möjliggöra en etablering av kärnteknisk verksamhet inom de kustområdena där det idag är förbjudet, vilket oundvikligen riskerar att påverka såväl miljö som människors hälsa.

I promemorian saknas tydlighet och redogörelse kring hur ny teknik förväntas fungera i samklang med fortsatta möjligheter till friluftsliv och förutsättningar för bevarandet av biologisk mångfald samt natur- och kulturvärden i landskapet. Samtidigt anges det tydligt i promemorian att en sådan satsning kan få stora konsekvenser lokalt vilket är motsatsen till

sameksistens. Eftersom påverkan på miljö, klimat och människors hälsa hanteras inom tillståndsprövningen är det viktigt att det säkerställs att reglerna i samband med tillståndsprövningen inte förändras jämfört med tidigare hantering.

Beredningen av ärendet

I beredningen av ärendet har följande förvaltningar och bolag lämnat underlag: Barn och utbildningsförvaltningen, C4 Energi, Kommunledningskontoret, Kultur och fritidsförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Räddningstjänsten